



**14 februari 2024**

**‘De Kerk is fantastisch’  
met prof. Dr. Rik Torfs in ‘Studium’ over Vangheluwe**

### **Goede misdadiger?**

*Rik Torfs was onlangs te gast in Sint-Paulus. Torfs is kerkjurist en voormalig rector aan de KU Leuven. Hij kwam spreken over zijn boek ‘De Kerk is fantastisch’, maar in het debat achteraf ging het vooral over het dossier Vangheluwe.*

Torfs begon met een strenge veroordeling van het gedrag van de voormalige bisschop. Hij nam 14 jaar geleden ontslag. Het feit dat Vangheluwe jarenlang zijn neef misbruikte, is volkomen verwerpelijk. Dat hij daarbij priester en later ook bisschop was, is een verzwarende omstandigheid. Rik Torfs was geen goede kennis van Roger Vangheluwe.

Op dit moment is een sereen gesprek over de gewezen bisschop van Brugge nog niet mogelijk, meent Torfs. Daarbij valt op dat niemand een oplossing van het Belgisch gerecht verwacht. Vangheluwe is in ons land nooit strafrechtelijk vervolgd, laat staan veroordeeld. Zijn misdrijven, daterend uit de jaren '70 en '80 van vorige eeuw, bleken naar Belgisch recht verjaard toen ze in 2010 aan het licht kwamen.

## Rechtsstaat

‘Vangheluwe hoort thuis in de gevangenis’, hoor je weleens. Dat kan enkel als we de regels van de rechtsstaat voor een ‘hoger doel’ opzij zetten, aldus Torfs. Sommigen zouden dat willen, om morele redenen. Maar zelfs al zouden onze rechtbanken zwichten voor de *vox populi*, dan nog zou het Europees Hof voor de Rechten van de Mens stokken in de wielen kunnen steken. Daarnaast behoudt Roger Vangheluwe zijn pensioen.

Daarom rekenden velen zoals premier Alexander De Croo, voluit op het kerkelijk recht, als laatste strohalm. De paus moest de problemen oplossen. ‘Als hij daarin niet slaagt, schiet hij schromelijk tekort, hoewel hij in die hypothese tot exact hetzelfde besluit zou komen als het Belgisch gerecht’, aldus Torfs. Ondanks het feit dat ook kerkrechtelijk Vangheluwes misdrijven waren verjaard, kreeg hij toch het bevel van de paus om verplicht in een abdij te verblijven en niet meer publiek voor te gaan in de eucharistie.

De pers en een groot deel van de publieke opinie, wilden evenwel meer, gaat Torfs verder. De paus moest ‘iets’ doen. Anders zou hij niet welkom zijn in België. ‘Vangheluwe moet uit zijn ambt worden gezet’, luidde het. Terwijl hij sinds 2010, toen hij ontslag nam als bisschop van Brugge, geen enkel ambt meer bekleedde.

Anderen waren van mening dat hij ‘uit de kerk moest worden verwijderd’. Maar de kerk ziet het doopsel als een onuitwisbaar merkteken. Hoe zwaar een clericus ook wordt gestraft, hij blijft altijd kerklid. In ieder geval moet dan ‘zijn titel worden afgenomen’, klonk het. Maar een bisschop krijgt geen ‘titel’, hij wordt gewijd.

Derhalve was de enige mogelijkheid die de paus voorhanden had te werken via de wijding. Langs deze weg kan een priester of bisschop worden ‘gelaïciseerd’, waardoor hij niet langer gebonden is door de rechten en plichten die hij als bisschop heeft, aldus Torfs. Hij moet dan niet langer gehoorzamen aan de paus, mag gaan en staan waar hij wil en kan zijn abdij in Solesmes verlaten.

De 87-jarige gewezen bisschop van Brugge werd derhalve in maart weggezonden uit deze klerikale staat. Dat dit gebeurde onder druk van liberale politici is volgens Torfs een vreemde verstrengeling van Kerk en staat. Het Vaticaan aarzelde volgens Torfs terecht met deze ultieme maatregel, omdat Vangheluwe volgens het kerkelijk recht geen tweede keer voor dezelfde feiten kon worden gestraft. Dat is een basisprincipe in elke rechtstaat. Torfs heeft niet de minste sympathie voor Vangheluwe, maar net in emotionele dossiers moet de rechtstaat bewijzen dat ze solide is, aldus de spreker. Hij argumenteert strikt in het domein van recht en rechtsstaat.

## Vergiffenis

*Onze bedenking is dat, eens je buiten dit domein op niet-polemische wijze argumenteert en moraalfilosofisch of moraaltheologisch reflecteert, je onvermijdelijk terechtkomt bij de vraag naar de mogelijkheid tot vergeving. Weliswaar bij schuldinzicht. Dat lijkt in de huidige politieke en maatschappelijke context en in een pre-electoraal klimaat totaal onbespreekbaar. Het gaat immers om een "volksvijand" die de woestijn moet ingestuurd worden.*

*De misdadiger die mee met Jezus werd gekruisigd, mocht kort voor zijn dood vergeving vinden. Volgens Lucas 23, 39-43 zei Jezus tegen hem dat zij elkaar dezelfde dag nog zouden zien in het paradijs. Als christenen zijn we misschien verplicht Roger Vangheluwe deze verlossing te gunnen en kunnen we voor hem bidden.*

## Gilbert Lenssen

*De lezing van Rik Torfs in Sint-Paulus over zijn boek 'De Kerk is fantastisch' kun je integraal bekijken op YouTube.*